

Plán výchovy a péče v dětské skupině

Základem výchovy a péče je vytvoření klidného a přátelského prostředí plného pohody, ve kterém se děti cítí dobře a bezpečně.

V každodenních činnostech důsledně dodržujeme řád a pravidla uvedená v denním režimu.

Dětem nabízíme aktivity a podněty, které je seznamují s novými dovednostmi a informacemi a přispívají k harmonickému rozvoji jejich osobnosti i osvojování kulturních a hygienických návyků přiměřených jejich věku. Vedeme děti k samostatnosti a uplatňujeme individuální přístup s ohledem na potřeby každého dítěte. Výchova a péče probíhá v úzké spolupráci s rodiči, přičemž klademe důraz na oboustrannou důvěru, otevřenou komunikaci, vstřícnost a vzájemný respekt.

Výchovná a pečující činnost

- Respektujeme individuální potřeby a věkové zvláštnosti každého dítěte.
- Podporujeme socializaci a začlenění dítěte do skupiny vrstevníků.
- Učíme děti základům mezilidských vztahů a pravidlům chování vůči druhým.
- Rozvíjíme řečové a komunikativní dovednosti, podporujeme bohatou slovní zásobu.
- Zaměřujeme se na rozvoj všech smyslů – např. formou návštěv multisenzorických místností.
- Vedeme děti k osvojení hygienických návyků, samostatnosti při oblékání, stolování i péči o sebe.
- Rozvíjíme myšlení, kreativitu a schopnost samostatně zkoumat, pozorovat a objevovat.
- Posilujeme paměť, pozornost, představivost a fantazii.
- Podporujeme rozvoj jemné motoriky – děti se učí koordinaci ruky a oka a zacházení s běžnými předměty, hračkami a pomůckami.
- Rozvíjíme také hrubou motoriku – chůzi, běh, lezení, skoky, udržování rovnováhy a další pohybové dovednosti odpovídající věku dítěte.
- Vedeme děti ke zdravému životnímu stylu a vztahu ke zdraví.
- Seznamujeme děti s řádem, pravidly a mantinely v každodenních situacích.
- Podporujeme rozvoj estetického vnímání, kulturního povědomí a respektu k různorodosti.
- Citlivě přistupujeme k genderovým aspektům – vytváříme prostředí, kde mají děti svobodu volby hraček, aktivit i pomůcek bez stereotypního omezení.

Sebeobsluha v dětské skupině

Podporujeme děti v postupném osamostatňování a rozvoji sebeobslužných dovedností, které odpovídají jejich věku a individuálním schopnostem. Vedeme je k tomu, aby si s důvěrou a přiměřenou mírou podpory dokázaly pomoci samy v běžných denních situacích. Zaměřujeme se především na tyto oblasti:

- Oblékání a svlékání: děti se učí samostatně si oblékat a svlékat základní části oblečení, používat zip, zapínat knoflíky, orientovat se ve vlastních věcech, ukládat je na své místo. Podporujeme jejich aktivitu a trpělivost, chválíme snahu i drobné pokroky.

- **Stravování:** děti vedeme k samostatnosti při jídle – používání příboru, nalévání nápoje, dodržování základních pravidel stolování. Vytváříme příjemnou atmosféru během jídla a podporujeme zdravý vztah k jídlu i přirozené tempo každého dítěte.
- **Hygienické návyky:** klademe důraz na pravidelné mytí rukou, používání toalet, správné utírání, splachování a další návyky související s osobní hygienou. Děti vedeme k samostatnosti a zároveň jim poskytujeme laskavou pomoc, pokud ji potřebují.

Sebeobsluha je pro děti klíčová nejen z hlediska praktických dovedností, ale i pro budování jejich sebevědomí, pocitu kompetence a vlastní hodnoty.

Oblasti výchovy

Výchovná činnost je prováděna nenásilnou a hravou formou, která respektuje vývojové potřeby dětí. Jednotlivé oblasti výchovy a péče jsou plánovány do tematických celků, které se navzájem prolínají a plynule na sebe navazují během celého školního roku. Ve všech oblastech klademe důraz na přiměřenost věku dítěte a jeho individuální tempo, potřeby a možnosti.

Oblast biologická – dítě a jeho tělo

Tato oblast se zaměřuje na všestranný fyzický rozvoj dítěte, jeho pohybové schopnosti a základní dovednosti související se zdravím a bezpečím.

Cíle výchovy v biologické oblasti:

- Podpora tělesné zdatnosti a rozvoj pohybových dovedností – chůze, běh, lezení, skoky, rovnováha.
- Rozvoj jemné motoriky – koordinace ruky a oka, manipulace s předměty denní potřeby, hračkami a pomůckami.
- Vytváření a upevňování hygienických návyků – mytí rukou, používání toalety, správné zacházení s kapesníkem.
- Podpora sebeobsluhy – samostatnost při oblékání, stolování, péči o své věci.
- Vytváření zdravých životních postojů – základy zdravého životního stylu, přiměřené pohybové aktivity, poznávání těla a jeho funkcí.
- Vnímání těla – pojmenování částí těla, vnímání vlastního těla v prostoru, sladění pohybu s rytmem a hudbou.
- Osvojení základních bezpečnostních pravidel – chování ve skupině, na procházce, při hrách a v běžných životních situacích.

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Tato oblast se zaměřuje na rozvoj poznávacích funkcí, řeči, fantazie, myšlení, ale také na posilování pozitivního sebepojetí, emocí a vůle. Podporujeme děti v samostatném vyjadřování, ve schopnosti soustředit se, uvažovat a chápat okolní svět. Věnujeme se také podpoře jejich emoční stability a sebedůvěry.

Jazyk a řeč

- Rozvoj výslovnosti, gramatické správnosti, porozumění a dorozumívání.
- Podpora slovního vyjadřování a aktivní slovní zásoby.
- Posilování komunikativních dovedností – naslouchání, vedení dialogu, vyjadřování potřeb a emocí.
- Rozlišování grafických a obrazových symbolů, základy grafického vyjadřování.

Poznávací schopnosti a myšlení

- Rozvoj vnímání, pozornosti, soustředění a paměti.
- Podpora představivosti, tvořivosti a fantazie.
- Rozvoj logického a symbolického myšlení – základní myšlenkové operace, analýza a porovnávání.
- Orientace v čase a prostoru – rozlišování dnů, částí dne, vnímání prostředí.
- Rozvoj předmatematických dovedností – početní a číselné představy, třídění, porovnávání, základní počty.

Sebepojetí, city, vůle

- Posilování zdravého sebevědomí a samostatného uplatnění ve skupině.
- Podpora schopnosti sebeovládání, zvládnání emocí a přizpůsobení se pravidlům.
- Upevňování pozitivního vztahu k sobě samému – rozpoznávání a pojmenovávání emocí, uvědomění si vlastních potřeb a přání.
- Rozvoj vytrvalosti, trpělivosti a schopnosti dokončovat činnost.

Oblast interpersonální – dítě a ten druhý

V této oblasti se zaměřujeme na rozvoj sociálních dovedností, vztahů mezi dětmi i dospělými a vytváření bezpečného a přátelského prostředí. Podporujeme děti v navazování kontaktů, v komunikaci a ve schopnosti fungovat ve skupině s ohledem na druhé.

- Učíme děti navazovat a udržovat pozitivní vztahy s vrstevníky i s dospělými.
- Posilujeme jejich schopnost komunikovat a sdílet své potřeby, přání i názory s respektem k druhým.
- Podporujeme navazování přátelství, rozvíjení empatie a schopnosti spolupracovat.
- Vedeme děti k překonávání ostychu a k budování důvěry v dospělé osoby ve svém okolí.
- Učíme děti uplatňovat svá práva a potřeby tak, aby zároveň respektovaly práva a potřeby druhých.
- Podporujeme dodržování společně dohodnutých pravidel soužití a ohleduplnosti ve skupině.
- Učíme děti, jak řešit konfliktní situace nenásilně, jak se bránit projevům ubližování a jak si říct o pomoc.

Oblast sociálně-kulturní – dítě a společnost

V této oblasti rozvíjíme u dětí povědomí o společnosti, ve které žijí, o kultuře, tradicích a pravidlech společenského soužití. Učíme je, jak se stát součástí širšího společenství a jak se v něm orientovat.

- Vedeme děti k osvojení základních společenských pravidel a návyků (např. zdravení, poděkování, omluva).
- Učíme děti chápat význam pravidel pro život ve společnosti a důležitost ohleduplnosti vůči druhým.
- Podporujeme pocit sounáležitosti a zodpovědnosti za své jednání v rámci skupiny.
- Učíme děti, jak se začlenit do kolektivu a vnímat svou roli v komunitě.
- Seznamujeme děti s kulturními zvyky a tradicemi – jak současnými, tak lidovými.
- Podporujeme vnímání umění – prostřednictvím hudby, výtvarných činností, divadla a dalších prožitkových aktivit.
- Vytváříme prostor pro estetické vnímání a rozvoj vkusu, podporujeme dětskou tvořivost a fantazii.

Oblast environmentální – dítě a svět

Cílem této oblasti je vytvořit u dětí základní povědomí o světě kolem nich, probouzet zájem o přírodu a vytvářet vztah k životnímu prostředí.

- Seznamujeme děti s okolním světem, přírodou a základními jevy, které se v ní odehrávají.
- Vysvětlujeme vliv člověka na přírodu a vedeme děti k šetrnému a ohleduplnému chování k živým i neživým součástem prostředí.
- Podporujeme vznik kladného vztahu k místu, kde žijeme, a utváříme základy pro odpovědný přístup k životnímu prostředí.
- Pomáháme dětem orientovat se v běžném, známém prostředí a učíme je zvládat každodenní situace (např. bezpečný pohyb venku, vnímání dopravních značek apod.).
- Učíme děti rozpoznávat nebezpečí a chápat základní pravidla bezpečnosti, jak se chránit a kdy si říct o pomoc.
- Vnímáme s dětmi proměny přírody v čase, změny počasí, ročních období a událostí – a vedeme je k pochopení, že svět má svůj řád a proměnlivost je jeho přirozenou součástí.

Očekávané konkretizované výstupy

Na konci docházky dítěte do dětské skupiny očekáváme, že si osvojí základní dovednosti, návyky a postoje přiměřené svému věku a individuálním možnostem. Mezi klíčové výstupy patří:

- Rozvoj řečových schopností – dítě zná většinu běžně používaných slov a výrazů ze svého prostředí, umí sdělit své jméno a příjmení, zná jména kamarádů, rodičů, sourozenců i pečujících osob, rozumí pojmenování známých předmětů ve svém okolí.
- Orientace v základních časových údajích – dítě rozlišuje části dne, zná roční období, základní barvy a geometrické tvary.
- Schopnost vnímat skupinu jako přirozenou součást svého života – dítě přijímá pobyt v kolektivu, navazuje kontakt s dospělými, překonává ostych a aktivně komunikuje.
- Sociální dovednosti – dítě chápe a respektuje rozdílnost druhých, spolupracuje s ostatními, zvládá vyjádřit své potřeby a přání.
- Pravidla společenského chování – dítě umí pozdravit, poprosit, poděkovat, rozloučit se a vyslechnout druhého, respektuje dohodnutá pravidla společného soužití.
- Fyzický rozvoj – dítě zvládá základní pohybové dovednosti: chůzi, běh, skoky, poskoky, házení, lezení, základní gymnastické prvky, míčové hry a překážkové dráhy v interiéru i venku.
- Sociálně-emocionální rozvoj – dítě se učí řešit konflikty, vyjadřovat emoce, kontrolovat impulzivní chování, projevovat vzájemnou úctu a ohleduplnost, spolupracovat a pečovat o materiály a hračky, se kterými pracuje.

Integrované bloky a jejich témata

Témata v dětské skupině jsou rozdělena do celoročních integrovaných bloků, které zohledňují roční období, tradice, svátky i přirozený vývoj dítěte. Jednotlivé tematické celky se navzájem prolínají a umožňují dětem postupně poznávat svět kolem sebe z různých úhlů pohledu.

ZÁŘÍ

Poznávám své kamarády
Hračky a věci kolem nás
Proměny počasí
Malý šikula

BŘEZEN

Vítání jara
Příroda se probouzí
Na zahrádce

ŘÍJEN

Učíme se barvičky
Na poli
V lese
Sbíráme plody podzimu

DUBEN

Velikonoce
Den Země
Čarodějnice
Domácí zvířátka

LISTOPAD

Stromy a jejich listy
Lidské tělo
Životospráva a péče o zdraví

KVĚTEN

Moje rodina
Co dělám celý den?
Zvířátka v zoo

PROSINEC

Svatý Mikuláš
Připravujeme se na Vánoce
Vánoční besídka Vánoce a tradice

ČERVEN

Den dětí
Na louce
Přichází léto

LEDEN

Čípak je to stopa?
Kdo to sedí v krmítku?
Zimní oblečení
Tři králové

ČERVENEC

Jedeme na dovolenou
Užíváme si prázdniny

ÚNOR

Maškarní bál
Roční období
Dovádění a sportování ve sněhu

SRPEN

Jedeme na dovolenou
Užíváme si prázdniny

Témata jsou orientační a mohou být přizpůsobena aktuálním potřebám dětí a skupiny.